

Izhaja vsako soboto zjutraj. Vsaka druga številka ima poučno zabavno ilustrirano prilogo „Družinski Prijatelj“. Uredništvo „Zarje“ je v Trstu Via dell'Acquedotto št. 91. (prilicje). Tja je treba nasloviti vse rukopise, ki naj se objavijo v listu ali pa v prilogi „Družinski Prijatelj“. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

ZARJA

Upravništvo „Zarje“ je v Trstu, ulica delle Poste št. 9. Sprejema naročnice, inserate in reklamacije. Naročnina „Zarje“ s prilogo je za vse leto naprej po pošti K 6.— za pol leta K 3. Posamezne številke po 6 v. Cena inseratom je 10 vinarjev za enostopno petit vrsto. Pri večkratnem objavljenju primeren popust. Poštno-hranilničnega računa št. 64139.

Pogumno naprej!

Kaderkoli z jasno in odkritosrčno besedo odpiramo oči dobremu slovenskemu ljudstvu po naših krajih, se zasliši vsakokrat milo stokanje in ječanje v nasprotnem taboru. Taka je bila, ko smo se po zimi dotaknili riemanjske afere, isto povodom ustanovljenja ljudskih knjižnic po svobodomiselnih študentih in bivših nevhvaležnih gojencih škofijskega konvikta v Trstu in slično tudi sedaj, ko smo se nedavno pečali z Gorenčevo knjigarno, ki ponuja v „Edinosti“ zloglasno Wahr-mundovo brošuro. To so nam gospodje, ki hočejo zadušiti krščanskega duha v tržaških Slovenceh, zelo zamerili. Nič ne de, imamo vsaj nov dokaz, da smo zadeli v živo. Poštena knjigarna gotovo ne drži na prodaj bogokletnih knjig, kakor je Wahr-mundov pamflet. Tu ne obvelja goło trgovsko načelo, temveč ima voditelj knjigarne tudi moralno odgovornost, kaj prodaja.

Spravljati sistematično svobodomiselnost berilo med ljudstvo, dasi počasi in previdno, to je naj-novejša vrsta boja proti slovenskemu krščanskemu ljudstvu po naših pokrajinah. Ponavljamo, da se to godi počasi in previdno. Neizkušene tega niti ne opazi na prvi pogled. Naša dolžnost je, da ljudstvo na to opozarjamo, sicer bi bili največji sovražniki ljudstva. Ljudskim knjižnicam, ki jih ustanavljajo visokošolci, ki so se krščanstvu več ali manj izneverili, ni zaupati nič. Iz početka je berilo indiferentno, na videz celo prav dobro in pošteno. Počasi se prikrade v knjižnico ena ali druga nevarna knjiga, konečno pa čisto bezbožni spisi in časniki. Duhovščino, katero pač ljudstvo ljubi in spoštuje, to duhovščino bi študentje knjižničarji vendar le radi imeli na svoji strani, seveda le v začetku, da bi tako ložje „farbali“, češ naše delo ne more biti proti veri. Zato so si bridko k sreči vzeli izjavo g. dekana na Opčinah, ki ni o ustanovljenju tamošnje knjižnice nič znal. — Bolj taktični so hoteli biti gospodje študentje pri otvoritvi ljudske knjižnice v Bazovici. Zato so potrkali na vrata tamošnjega župnišča in se predstavili možu osivelemu v delu za narod kot novodobni kulturonošci. Ta obisk nas zanima le v toliko, ker so študentje tem potom izpovedali svoje težnje. „Mi nismo proti veri, mi hočemo ljudstvo le izobraževati, hočemo, da se slišita oba zvona, da se tako resnica spozna, inteligentni človek bo znal pač potem sam soditi, kaj je prav, kaj ne“. V takih frazah se spoznavajo dandanes vsi sovražniki krščanstva.

LISTEK

Oj, ti paglavci!

(Šolska črtica C.)

Stari vaški učitelj je bil zelo pomilovanja vreden človek. Vsako jutro, ko je pozajutrkoval, je globoko vzdihnil in nato šele šel v šole. Oj, ti paglavci, koliko sivih las so stavili na častljivo glavo gospoda učitelja! In posebno letošnji razred! Prav kakor bi teh 43 mladičev smatralo za sveto dolžnost, da mu nagajajo. Koliko neprilik mu je že napravila ta „banda“, kakor jih je na tihem imenoval.

Po vsaki kazni, ki so jo morali pisati otroci, je bila ali njegova mačka ubita, ali pa razbito kako okno njegovega stanovanja.

In tako mladi so še ti predrzneži! On sam se pri najboljši volji ne more spomniti, da bi v svojih otročjih letih storil kaj takega. Nekoč so ti nepridipravi zamašili z ilovico ključavnico gasilnega doma. Kmalu na to je nastil ogenj. Seveda, gasilci niso mogli priti do orodja. In potem ko je ključavničar odprl vrata, je bila vsaka pomoč odveč, hiša je že pogorela do tal.

Zopet drugič so mu s smolo namazali stol v

Če bi bili ti mladeniči rekli: hočemo nuditi med zdravim berilom tudi strup, bi vsaj lahko pohvalili njihovo odkritosrčnost, tako so se pa izdali za potuhnjene ljudske sovražnike. Upamo, da bo okoličan toliko inteligentni, da bo tej visokošolski inteligenci pokazal pot, od koder je prišla.

Za nas je pot jasno začrtana: Dobre knjižnice na krščanski podlagi naj se ustanovljajo povsod. Kdor ne uvidi te potrebe, je slep na obeh očeh. To ne stane mnogo truda, ne stroškov, treba je le malo dobre volje. Zato pozdravljamo z veseljem ustanovitev čitalnice v katoliškem izobraževalnem društvu v Škednju. Društvo se živahno razvija in lepo napreduje. Odposlanci „Edinosti“ so se pač kruto zmotili, ko so menili, da zaduše krščansko socialno gibanje v Škednju s svojim surovim žvižganjem in ropotanjem. Za njihove surovosti smo jim hvaležni, tako so se vsaj dvomljivo očmi odprle.

Naši ljudje v Trstu in okolici uvidevajo vedno bolj in bolj, da je mladina po teh „narodnih“ veselnicah in plesih samo posurovela in nima več smisla za kako žlahtno resno delo. Prav te dni smo slišali povodom veselice Marijine družbe v Rojanu iz ust priprostega ljudstva tožbe, kako zapuščena in podivjana je možka mladina in kako zelo potrebna je kršč. društvenega življenja. Isto velja o vsej tržaški okolici.

Veliko dela za narod nas torej čaka, pa ne strašimo se ga. Pospešujmo povsod po okolici in drugod združevanje mladine v izobraževalna društva, širimo dober tisk med ljudstvo in dajmo vsemu našemu gibanju centralno vodstvo v krščanski socialni zvezi v Trstu.

Pri tolikem delu nam res ne bo ostalo mnogo časa, da bi se z nasprotniki prerekali, če bo sila, se bomo pa vendarle pogledali.

Glavno zborovanje S. K. S. Z.

Le malo nas loči od 26. in 27. jul., ko se zberemo v Škofji Loki. V glavnih obrisih že zdaj lahko podamo spored. Nedeljska prireditve se bo vršila po tem redu:

Dopoldne:

1. Ob tričetrt 8. uri zjutraj se zberó vsi došli telovadni odseki pred kolodvorom v Škofji Loki, odkoder odkorakajo v sprevodu v mesto. Vsak telovadni odsek nastopi kot četa sam zase in so vsi člani pri svojem odseku. Nastopi zvezni trobentaški zbor. Druga društva slede telovadcem „Zveze“.

šoli. On se je nič hudega ne sluteč vsedel in ko se je hotel zopet dvigniti, se ga je držal stol kakor nevemkedo.

Oj, ti paglavci!

Neštivilnokrat je romal ta vzdih iz ust gospoda učitelja v svet. — Kolikokrat je omahoval med kaznijo in dobroto! Ampak vedno je zmagala dobrota; konečno je pa z dobroto še največ dosegl.

Upal je dan za dnem. Mislil si je: „banda“ bo postala starejša in gotovo tudi bolj pametna. Zopet je napočilo jutro. Zopet je g. učitelj zavžil svoj zajtrek in po stari navadi vzdihnil. Nato se je napravil proti šoli. Med potjo ga sreča župnik.

„Dobro jutro! Dobro jutro!“

„Bog daj! Bog daj!“

Gospod župnik je imel neko pritožbo.

„Gospod učitelj, vaši učenci so mi zopet napravili hudc lumparijo. Saj poznate lepo črešnjo v zgornjem kotu mojega vrta. Pred dvema dnevo je bilo drevo polno najlepših črešenj. Včeraj smo jih hoteli obrati. Ali kaj sem opazil. Na drevesu je bilo le še 41 črešenj. In sinoči sem zopet videl enega vaših paglavcev stati pod drevesom. Prav je hotel splezati na drvo, ko pridem tja. Kakor hitro pa me je zagledal, je izginil kot kafra.“

2. Pozdrav pred mestom.
3. Ob pol 10. uri sv. maša na prostem.
4. Zborovanje „Slov. kršč.-soc. zveze“ (občni zbor) v društvenem domu.
- a) Pozdravni in otvoritveni govor (dr. Krek).
- b) Poročilo „Zveze telovadnih odsekov“.
- c) Poročilo ostalih zvez (kranjska, štajerska, vipavska, koroška, goriška, tržaška.)
5. Skupno kosilo.

Javna telovadba.

Popoldne.

6. Ob 1. uri skušnja.
 7. Ob pol štirih javna telovadba „Zveze telovadnih odsekov“ na prostem. Nastopijo vsi telovadci „Zveze“.
- „Veselica „Pri Balantu“. Svira godba.
- Podrobnosti določa „Z. T. O.“ in sproti poroča telovadnim odsekom potom okrožnic. Kar se tiče tehniško-telovadske strani prireditve, je treba, da se sklīče v Škofji Loki 12. julija Zvezni vadi-teljski zbor k seji.

Za dopoldansko zborovanje se je, kakor je iz sporeda razvidno, tako ukrenilo, da bodi občni zbor „Slovenske kršč. socialne zveze“. To je zelo umestno in nuja veliko ugodnosti. Zbralo se bo na ta način še veliko več ljudstva kot sicer in vse „Zveze“ se bodo še bolj vnele za telovadbo. Poročilo „Zveze telovadnih odsekov“ bo na prvem mestu. Vse bo merilo na to, da se telovadska misel razširi po vsem Slovenskem.

Dotlej se — člani S. K. S. Z. in telovadci — vsi marljivo pripravljajte, da bo dan 26. julija res naš dan, časten za nas, drugim pa v spodbudo! To bodo naše orožne vaje za celo življenje! Dejstvo, da bomo vsi, kar nas je, prišli skupaj, je neizmernega pomena za našo organizacijo. Prvič se bo okrepila na zunaj, kajti skoro preračunati se da, da bodo kmalu po Škofji Loki naši telovadni odseki šteli še enkrat toliko članov kot zdaj. Povečali se bodo dosedanji odseki, ustanovili novi. To vse bo seveda vplivalo tudi na ostala društva, da se poživijo in pospešijo njihove delovanje. V Škofjo Loko pridejo iz Metlike v lepih belokranjskih nošah Vrli Štajerci seveda tudi pridejo v obilnem številu. Korošcev in Primorcev ne bo manjkalo. Poleg zunanje moči pa bomo pridobili tudi na notranji sili. Še tesnejša vez bratske ljubezni nas bo združevala, še vzornejša bo naša disciplina, veliko večja vztrajnost, ki nam je potrebna, da zanesemo našo misel v vsak kotiček slovenske zemlje in praznemo zle duhove brez-

Župnik je nato še prosil učitelja, naj mu pomaga izslediti hudobneža. Saj ga ne bomo strogo kaznovali, ampak to bi naj bilo samo v svarilo za prihodnje leto — — —

Med uro je premišljeval gospod učitelj, katera pot bi bila najboljša, da bi našel hudodelea. Ali naj kar naravnost vpraša: Kedo izmed vas se je včeraj igral v bližini župnikovega vrta?

Ne, na vprašanje bi gotovo nihče odgovoril. Pogledal je nato ostro v oči vsakemu izmed triinštridesetorice.

Morebiti bo mogel brati v očeh, kdo je vkradel črešnje.

Gledal je v 86 nedolžno se lesketajočih otroških oči. Videl je, da so nekatera očesa modra, druga rujava, črna, ali celo siva. Ali v nobenem očesu ni mogel najti odseva odkritosrčnega priznanja. Da, ko bi mogel videti v želodec vsakega posameznega, potem bi že šlo.

Pokazal je otrokom podobo, na kateri so bile naslikane črešnje in je rekel z odločnim glasom:

„To so črešnje. Zrele so meseca junija. V veliki množini zavžite so zelo škodljive človeškemu zdravju.“

Nato je zopet pogledal po otrocih. Ali otroci

verstva, sovraštva in nazadnjaštva, kjerkoli jih najdemo!

Mladeniški tečaj.

V zvezi z javno telovadbo, ki se bo vršila 26. julija, se vrši naslednji dan pouč i mladeniški tečaj. Spored bo sledeči:

Dopoldne.

1. Izlet v Crngrob ob pol 6. uri zjutraj, kjer bo sv. maša. Povratek v Škofjo Loko.
2. Mladeniški tečaj.
 1. Od pol 8 do pol 9 ure: Mladeniška in dekleška organizacija (dr. Krek.)
 2. Od pol 9 do pol 10 ure: Socializem. (Dr. A. Ušeničnik.)
 3. Od pol 10 do 10 ure: odmor.
 3. Od 10 do 11 ura: Telovadba. (A. Jeločnik.)
 4. Od 11 do 12 ure: Kako mi — kako nasprotniki. (Dolenc, phil. član „Danice“.)

Popoldne.

5. Od 2 do 3 ure: Tajništva S. K. S. Z. in „Mladost“ (J. Podlesnik.)
6. Od 3 do 4. ure Apologetika. 1. del: Cerkev in njeni nasprotniki. (F. Terseglav.)
7. Od 4 do 5 ure: Odmor.
7. Od pol 5 do 6 ure: Apologetika. 2. del: Kristus in njegovo delo (F. Terseglav.)

III. Sklepni govor. (Dr. Krek.)

Tvarina je bogata — izbire mnogo. Vmesni odmori morajo zadovoljiti tudi tistega, ki misli, da bo preveč. Stvar je ta: mladeniški tečaj bi moral vsaj dva dni trajati, toda morali smo se ozirati na udeležence posebno z obmejnih krajev, ki si tudi en sam dan težko odtrgajo. Predavatelji bodo skrbeli, da bodo podali samo to, kar je potrebno za uporabo v življenju, oziroma načela, ki jih mora mladenič in voditelj društev imeti vedno pred očmi, ako hoče v svojem kraju in delokrogu izpeljati močno in trajno organizacijo.

Tako mladeniči! Dobro ste dozdej delali — kdo se ne veseli, ako bere vaša navdušena poročila v „Mladosti“ brez črnogledstva, brez jokavosti? — v Škofji Loki pa, o tem smo trdno prepričani, se bo položil trdni temelj za nadaljno izobraževalno in tehniško-telovadsko delo, tako da nikdar, tudi v najhujših viharjih ne boste omagali! Nasprotni sile — to si morate dobro zapomniti — so le zato tu, da mi svojee podvojimo, potrojimo!

NOVICE.

n 26. julija v Škofjo Loko! Opozarjamo na današnji poziv na skupščino Slov. kršč. socialnih zvez, na javno telovadbo in na mladeniški tečaj v Škofji Loki na Gorenjskem. Rojaki, ne zaostanimo za svojimi kranjskimi, štajerskimi, koroškimi in goriškimi brati! Kdor le more, naj pohiti 26. julija v Škofjo Loko. Vsa društva, ki so včlanjena pri Slov. kršč. soc. zvezi in tudi vsa druga naša društva naj gotovo pošljejo svoje odpo-

so gledali tako veselo in tako nedolžno, kakor še nikdar poprej.

Tudi to je bilo tedaj brezvspešno.

Konečno mu je preostalo še edino sredstvo: Narekovanje. Saj res, na ta način bo gotovo dobil grešnika.

In pričel je narekovati:

„Župnikove črešnje. — Mlad deček je nekoč vkradel na župnikovem vrtu črešnje. Nenadoma po treh dneh, so se ga lotile hude bolečine. Te so postajale čedalje hujše in čez dva dni je ubogi otrok umrl v neznošnih mukah. Da bi vsaj svojemu učitelju priznal tatvino. Učitelj ima namreč proti takim bolečinam izborna sredstvo, katero je pa učencem popolnoma nepoznano.“

Tu je učitelj prenehal in s tem dal priliko grešniku, da bi priznal tatvino, še predno nastopijo bolečine in da bi mu dal omenjeno izborna sredstvo.

Ali nihče izmed učencev se ni ganil. Da, porednežem je stvar jela postajati že dolgočasna. — Zato so nekateri pričeli risati na svoje pločice raznovrstne „pajacelne“, drugi so lovili muhe in jih zapirali v tintnike, tretji so se cukali, a nobeden ni vstal in rekel:

„Ljubi gospod učitelj, jaz sem vkradel župnikove črešnje.“

slance. Posebno pa vi, vrli mladeniči, pridite v najobilnejšem številu! Da bomo pa vedeli, koliko nas bo iz Trsta, okolice, Istre in Krasa, prosimo vse, ki se namepravajo vdeležiti te velike manifestacije, naj vsaj do 15. julija javijo to našemu uredništvu. — Če bo le mogoče, se bomo peljali vsi z istim vlakom, da se spoznamo med seboj.

Društva, možje, mladeniči! 26. julij bodi naš dan, in da se bo ta naš dan kar najlepše obnesel, poskrbite vi z neumorno agitacijo, da nas bo tem več navzočih v Škofji Loki. Mladeniči na krov!

n Za „Slov. kršč. socialno zvezo“, katera se bo v Trstu ustanovila v najkrajšem času, so že sedaj darovali p. n. Čok Anton, Ukmar Jakob in Cenčič Viktor, vsak eno jubilejno krono. — Živeli posnemovalci! Darove sprejema za sedaj uredništvo „Zarje“ v Trstu, ulica Acquedotto 91.

n Prodajalna kat. tisk. društva v ulici delle Poste št. 9 (pri veliki pošti) sprejema tudi vsakovrstna knjigoveška dela po zmernih cenah.

n Delovanje za vero?! Pod tem naslovom je prinesla „Edinost“ iz sv. Ivana dopis, v katerem pripoveduje, kar se je govorilo na kosilu pri č. g. žup. upravitelju povodom procesije sv. R. T. Ta dopis zahteva nekaj odgovora. Res je, da je g. žup. up. napil svojemu kaplanu kot ustanovitelju Mar. dr., izobraž. društva in soustanovitelju posojilnice. Nevemo, zakaj bi bilo to osupljivo; vsaj mi nismo opazili, da bi bil kdo osupljen; mogoče pa je, da je kdo v žepu figo kazal. Mož, (?) ki je poslal dopis v „Edinost“, naj bi bil povedal natanjko, kaj je na to kaplan odgovoril. Rekel je; da če je kaj storil, storil je le svojo dolžnost. Duhovnikova dolžnost pa ni delati le v cerkvi, ampak tudi zunaj nje v blagor ljudstva. Zahvalil se je g. upravitelju, ker mu gre pri tem delovanju na roko in napil je ljubezni in harmoniji, ki vlada med žup. up. in kaplanom. Tem besedam so vsi pritrdili.

(Pri „Edinosti“ radi dovolijo, da delujejo tudi zunaj cerkve duhovniki à la Aškerc, Bree, Požar i t. d., drugi pa, ker ne trobijo v njih rog seveda bi morali biti le v cerkvi, kaj ne g. dr. Mandič. Ne prav tako, ampak nekako v tem smislu, kakor je pisano v „Edinosti“, je govoril g. svetoivanski nadučitelj Iv. Daneu, ki je v enomer trdil, da je dober Slovenec in dober katoličan. Če pa je tako govoril g. voditelj, stem pa še ni rečeno, da je tudi res tako. Dopisnik je zapisal stavek: „Katoliške“ organizacije ustanovlja, cerkev pa postaja vedno bolj — prazna. „Vsakdo bo sklepal iz teh besedij, da kolikor bolj dela svetoivanska duhovščina, toliko manj je uspeha. To je laž in obrekovalec duhovščine je tisti, ki je to zapisal. Da ni vse tako pri sv. Ivanu, kakor bi moralo biti, to ve svetoivanska duhovščina najbolje toda, da se je pri sv. Ivanu pod sedanjo duhovščino nekaj naredilo in doseglo, to je nepobitno dokazano.

Protestirati moramo najodločneje proti obrekovanju, da je sedaj cerkev vedno bolj prazna in kakor da je delovanje sedanje duhovščine temu krivo. Za pričo pokličemo vse resnicoljubne Svetoivančane, da je sedaj v naši cerkvi veliko več pobožnosti, kakor prej in tudi udeležba pri službi

Drug za drugim so hodili učenci v sobo. — Tedaj tudi narekovanje ni nič pomagalo.

Šola se je bližala koncu. Tedaj se pa zasveti v glavi gospoda učitelja rešilna misel. V vsej svoji dolgosti se dvigne in pravi s povzdignjenim glasom:

„Med vami je eden, ki je ukradel župnikove črešnje in jaz tega prav dobro poznam. Vendar ga nočem imenovati. Lahko bi ga ostro kaznoval, pa ne maram. Videti želim, če je še mogoče, da se bo poboljšal. Jaz mu zapovem — dobro vidim, da me zvesto posluša — jaz mu zapovem, da gre takoj po šoli k tistemu drevesu in si vzame eno črešnjo. To črešnjo naj si priveže z nitjo okoli vratu, da bodo vsi videli, da je bil on. Če tega ne stori, bo ostro kaznovan. Na koncu ure pa mora pred vsem razredom pojesti to črešnjo. To naj bo njegova edina kazen.“

Ura je bila dvanajst in šola končana. Učitelj se je že veselil na tihem svojega vspeha. Sedaj bo lahko povedal g. župniku, kedo je zločinec. In on je prepričan, da bo sedaj ostalo župniku vsaj še teh 41 — ne, sedaj seveda le-še 40 črešenj.

Deset minut pred dvema je že sedel gospod učitelj v šoli za mizo. Pričakoval je svojo „bando“. Nalašč ni nič pogledal po razredu, da bi potem tem bolj zmagoslavno zasačil zločinca.

božji obilneša. To ni samohvala, ampak samo-obramba.

Z besedami: „niti voditelji vaše stranke ne hodijo več v cerkev“ „eika“ dopisnik na posojilnico. Omeniti moramo, da je posojilnica gospodarska organizacija, ne pa politična, in nima s cerkvijo nič opraviti. Pa če želi, „Edinost“ da bi bili člani posojilnice samo naši somišljeniki, naj ve, da se to lahko zgodi in da bodo imeli največ škode od tega ravno prištaši — „Edinosti“. Glede okrašenja hiš pri procesiji bodi omenjeno, da je bilo letos vse jako lepo. Le Narodni dom ni bilo krašen. Da pa ta ni okrasil, ni kriv kaplan, ampak brezverstvo gospodarjev Nar. doma. — G. žup. upr. in tudi drugim duhovnikom pa priporočamo, da se vabijo na kosila take ljudi, ki izrabljajo zasebne pogovore za svoje politične namene.

n Balkanovci. — Cenjeni gospod urednik! V zadnjem „Poslanem“, ki so ga „Balkanovci“ zvalili v „Slov. Narodu“ proti Vam, pravijo, da ne mislijo več z „Zarje“ polemizirati. To jim prav radi verujemo. Je pač težko se bojevati proti resnici. Da se pa le bojijo „Zarje“ in njenih somišljenikov evo vam dokaza. Pred kratkim so otvorili svojo knjižnico v Bazovici. Ker so pa vedeli, da je bazovski g. župnik nasprotnik njihovih knjižnic (saj je „Zarja“ dokazala, da posojujejo mladini pohujšljive knjige) so poslali k njemu dva svoja zastopnika gg. V. Borštnika in I. Čoka, ki sta ga prosila, da naj ne nasprotuje njihovi knjižnici. Č. g. župnik jima je pa dal odgovor, kakoršnega mora dati pravi duhovnik in kakoršnega so morali Balkanovci priakovati: „Jaz dam za svojo vero glavo; zasledovati hočem z vso pazljivostjo delovanje Vaše knjižnice; kakor hitro bom opazil, da se posojujejo knjige, ki so na kvar veri ali nramnosti ljudstva, hočem nastopiti z vso energijo proti nji“. Na vprašanje č. g. župnika, zakaj da ne marajo Mohorjevih knjig, sta odposlanca rekla, da za to ne, ker so prestare in preveč znane, na kar je g. župnik odgovoril: „Ako bi vidva in jaz znali vse, kar je v Mohorjevih knjigah, bi bili lahko danes vsi trije prof sorji“. Na to je odslovil vrli g. župnik ponižno deputacijo.

„Edinost“ je javila te dni, da priredijo Balkanovci, učiteljsko društvo in slov. srednješolci veliko slavnost v spomin Primoža Trubarja. Naše ljudstvo ne zna, kedo je bil Primož Trubar, zato pa bomo mi povedali v eni prih. številki „Zarje“, kdo je tisti, katerega bodo proslavljali akademiki, učitelji in srednješolci. Za danes povemo le, da je bil Primož Trubar, vzornik naših liberalcev, duhovnik, ki je ob času Martina Lutra odpadel od kat. cerkve, postal protestant in se oženil.

n V škofijskem konviktu je bilo pretečeno šolsko leto 29 gojencev. Izmed teh je šest odličnjakov, 22 jih je dobilo prvi red in samo eden je pogorel. Nalašč smo navedli te številke, katere so najboljši odgovor „Edinosti“, ki se je pred kratkim zaganjala v vzgojo v tem konviktu. Vemo, da bi gospodje radi, da bi se vzgajali še vedno taki ljudje, ki bi se pozneje izneverili svojemu prvotnemu poklicu in postali najhujši nasprotnik vere in duhovščine, čeprav se izšolajo iz „farskega“ denarja. Vendar bo v bodoče v tem oziru malee drugače, o tem naj bo tržaška gospoda prepričana.

n Družbe sv. Cirila in Metodija ne poznamo več kot vseslovenske šolske družbe, odkar se je

Učitelj pa je bral globoko zamišljen. Nikogar ni opazil. Konečno je vstopil zadnji. Vrata so se z velikim ropotom zaprla.

Sedaj si je gospod učitelj popravil očala in jel opazovati učence.

Kaj? — Je-li to mogoče? — Se-li ne moti? Ga je-li zmotila bleščeča solnčna svetloba? — Ne, resnica je! Vsi učenci sedijo na klopih in vsak izmed njih ima okoli vratu na niti obešeno črešnjo. Ne, ne vsi. Dva nimata nič ukradenega blaga. — Le počasi je prišel gospod učitelj zopet k sebi In tedaj je zakričal, da se je razlegalo daleč okoli:

„Tatinska druha! Tako je torej z vami! Fej! Sramujte se! Samo dva poštena, pridna učenca v razredu? Sram vas bodi!“

Tu pa stane eden izmed dveh poštenih in pridnih učencev in pravi s tresočim glasom:

„Midva hočeva tudi resnice povedati. Tudi midva sva si hotela obesiti črešnjo okoli vratu. Pa drugi — drugi, — znajo hitreje teči kakor midva in tako ni bilo nobene črešnje več na drevesu, ker nas je 43, črešenj pa je bilo samo 41.“

„Oj, ti presneti paglavci! — Ubogi gospod učitelj!“

postavila v glavni skupščini na liberalno strankarsko stališče. Isto velja o njenih podružnicah. — Moška podružnica v Trstu pravi v svojem zadnjem pozivu, da sprejema darove iz posebne prijaznosti tudi upravništvo „Edinosti“. Naj jim le pomagajo požrtvovalni edinjaški politiki in narodnjaki, verno slovensko ljudstvo pa naj puste pri miru.

n Ponesrečen napad. Balkanovci so zadnje čase strašno hudi na „Zarjo“. Posebno pa so vzeli na piko našega urednika. Cel teden so menda brusili pete po tržaškem tlaku, da bi ga kje našli. Potem so se zatekli k samemu svojemu očetu „Slov. Narodu“, da bi jim pomagal ubiti urednika „Zarje“. Pa brez uspeha. Pretečeno nedeljo so ga skušali zadaviti na občnem zboru Posojilnice pri sv. Ivanu. Njih zastopnik g. Ivan Čok, ki je slučajno član Posojilnice, je predlagal, naj se Cenčiča ne voli v odbor, ker je — tujec. Odkritosrečno rečeno, ker je urednik „Zarje.“) Na, na! Po tej logiki bi morali iz odbora odstopiti vsi oni odborniki, ki niso domačini. Zakaj pa ni imel g. akademik proti tem ničesar? Kako to, da vspevata tržaška posojilnica in obrtna zadruga, dasi so skoro sami tujci v odboru in med uradniki; domač je pri teh zavodih k večjemu kak sluga. Kako se sploh vjema to vedno očitane tujstva v vseslovenskim programom „Balkanovcev“, ki vedno kriče, da morajo pasti meje med nami in da smo vsi bratje? Le pri naših organizacijah vidijo tujce, pri svojih pa ne in sicer zato, ker vsled preveč dreves ne vidijo gozdov. — No pa tudi to pot so Balkanovci pogoreli, kajti Cenčič, za katerega se je potegnil celo en domačin, je bil z velikansko večino izvoljen za odbornika posojilnice.

n Za novo cerkev presv. Srca Jezusovega so darovali; Prezvizišni g. Dr. Nagl, škof, 2000 K, nadvojvoda Ranieri 1000 K, družina grofa Bardeau 2000 K, vitez Dotmasse 1000 K, gospa Ana del'Adami 20 K, gosp. Kugler za Marijino družbo 100 K, princ Emanuel Collalto 500 K, baronica Morpurgo 1000 K, verniki iz Zvonca v Istri 50 K in dva neimenovana 40 K.

n Grozen požar. — Na praznik sv. Petra in Pavla popoldne je nastal na Bledu velikanski požar, ki je vpepelil 35 hiš. Škode je nad pol mil. kron.

n Nesreča. — Na praznik sv. Petra in Pavla zjutraj sta se na kolodvoru v Divači pri premikanju vozov ponesrečila delavca Josip in Karol Stok. Zadnji bo težko okreval.

n Sicinski obsojen na smrt. V torek, dne 30. junija, je porotno sodišče v Lvovu obsodilo morilca cesarskega namestnika Potockega, vseučilišnega slusatelja Sicinskega na smrt na vešalih.

Iz okolice.

o Sv. Ivan. — Nad vse slovesno se je izvršila tudi letos procesija s sv. Reš. Telesm pretečeno nedeljo. Udeležba pri procesiji, ki jo je vodil č. g. prelat P. Flego, je bila ogromna. Pri procesiji sta svirali dve godbi, vojaška in domača. Sv. Ivan se je odel za ta dan v praznično obleko. Vsi so okrasili svoje hiše, še celo Judje, samo — svetoivanski Narodni dom je delal v tem izjemo. Ko je šla procesija mimo tega poslopja, se nam je zdelo, kakor da se reži iz njega satan, kljubujoč Kristus-u-kralju. In ljudje, ki se nočejo ukloniti niti Bogu, hočejo biti prvaki naroda! Večna sramota jim! Kdor ne spoštuje Boga, ni vreden, da ga spoštujemo niti mi. Ljudstvo svetoivansko, proč od takih „narodnjakov“, da tudi tebe ne zadene prokletstvo božje!

o Poročilo o občnem zboru Ljudske hranilnice in posojilnice pri sv. Ivanu smo morali radi pomanjkanja prostora odložiti za prihodnjo številko.

o Slov. krš. izobr. društvo pri Sv. Ivanu se zahvaljuje še sledečim za poslano doneske: mil. g. knezoškof dr. A. B. Jeglič 10 K, N. N. sv. Ivan 10 K, Gasperšič Justa 5 K; po 3 K: Omers Jos., Gropaje Marija; Anton Križman, Gerdol Marija, družina Čergol, družina Vitez; Majcen Ana 1-20 K, Ferfolja Mar. 1 K, Vatovec Ivanka 1 K, Pahor Štefan 1 K.

o Iz Škednja. — Kakor vsako leto, so tudi letos priredile tukajšnje krščanske matere in Marijine hčere lep romarski izlet v sv. Križ in sicer dne 25. m. m. Odpeljale so se s popoldanskim vlakom pod vodstvom domačega g. župnika. Dospelši v sv. Križ so se najprvo podale k kapelici Lurške M. B. Sprejel jih je g. župnik Andrej Furlan in pred oltarjem Lurške M. B. nagovoril s prav lepimi in ganljivimi besedami. Po končani pobožnosti so se podale v gostilno pri „Ipavcu“, kjer so se okrepčale in nedolžno zabavale do pete ure popoldne. Zdaj so se vrnil v kapelico Lurške M. B. in od tam v župno cerkev, kjer so bile

litanije in blagoslov. Domov so se vrnile z večernim vlakom. Vse udeležence so bile jako zadovoljne in vesele tega romarskega izleta. Da se je vse tako lepo zvršilo gre v prvi vrsti zahvala prijaznemu in blagodušnemu g. križkemu župniku Andr. Furlan; srčna hvala pa tudi g. voditeljici krčme pri „Ipavcu“ katera je postregla romaricam z najboljšo hrano.

o Prvo predavanje smo imeli v našem izobraževalnem društvu v Škednju v nedeljo, dne 28. t. m. Predaval je izvrstni mladinski organizator, g. Terseglav iz Ljubljane. Navzočih je bilo okolu pol stotine članov. G. predavatelj je razvijal sledeče misli: Mi nikogar ne sovražimo, ampak ljubimo tudi svoje nasprotnike. Mi nismo klerikalci, ker če bi bili, bi to pomenilo, da prepuščamo duhovnikom glavno besedo v vsem javnem in privatnem življenju. Duhovništvu ne pripisujemo edine in odločilne, ampak soodločilno vlogo. Nasprotniki samo čitajo svobodno misel, mi pa je izvajamo v praksi, ker prepuščamo posamezniku svobodo mišljenja. Pravijo, da sejemo razdor in neednost; ali ravno veliko število durštvenih udov kaže, da tudi do sedaj edinstvi ni bilo. Potem je navedel govornik pogoje pravega vspevanja društva, ki so: Gospodarska organizacija, izobrazba posameznika s predavanji, boj alkoholizmu, čitalnica in knjižnica. Z veliko pazljivostjo so poslušavci sledili izvajanjem govornika in videlo se je, da je govoril vsem iz srca. Želimo še večkrat slišati g. govornika.

Takoj po predavanju je pristopil k društvu g. Frac Dobrè kot podporni ud in daroval 5 K. Živelj nasledniki!

o Iz Rojana. Veselica dekliške Marijine družbe je v nedeljo in ponedeljek dobro uspela. Posebno v ponedeljek je bila dvorana Marijinega doma naltlačeno polna. Kakor se vidi se bodo dekleta vedno bolj izurile v nastopu na odru, nekatere igrajo že sedaj prav dobro. Veseli nas tudi napredek v petju. Pevski zbor Marijine družbe poje tudi težje komade dvo in troglasno brez pogreška. Veliko smo se zabavali na šaljivem prizoru „jabolčna potica“, katero je mesil Ivan Križman iz sv. Ivana. To vam je za šaljive prizore izurjen igralec, da mu ga ni para. Prav hvaležni smo mu, da se je oba dni potrudil k nam. Hvala tudi skriti ljubeznjivi šepetalki, ki je pomagala voditi vso prireditev in ki daje s svojim sodelovanjem pogum vsem dobrim dekletom. Žal, da sta morali dve točki izostati, ker so bili dotični igralci nenadoma zadržani. Kako zelo je potreben Rojan krščanskega društvenega življenja med mladeniči, to spoznava in priznava ljudstvo vedno bolj. Bog daj, da bi se kmalu tudi v tem pogledu kaj storilo.

Iz Istre.

i Boljunc. Vsem dobrim Boljunčanom je še v najboljšem spominu shod, ki ga je pred kratkim priredilo naše „Delavsko izobraževalno in podporno društvo“. — Vsi so veseli, da je shod tako lepo vspel, samo gospodo okoli „Edinosti“ to grozno „gífta“. Posebno se hudujejo nad „Slovenčevim“ poročevalcem, kateremu očitajo, da je ignorant, češ, da ne ve, da Istra, v kateri leži tudi Boljunc, ne spada pod delokrog političnega društva „Edinost“. No, no, gospodje, le počasi. Ali ste pozabili Rimanjce? Saj so Rimanje tudi v Istri. Poleg tega pa vsaki dan čitamo, da je tržaški dnevnik „Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko“ (torej ne samo za Trst in okolice). — Ampak kaj hočemo. Gospodje okoli „Edinosti“ so taki ignorantje, da niti ne vedo, da leži Istra na Primorskem.

i Fin refoško (deloma sušen) ima na prodaj g. Janko Samec, zastopnik „Vzajemne zavarovalnice“ v Dolini pri Trstu. Cena je 44 K za hektoliter. Na zahtevo se pošljejo tudi vzorci.

i Iz Oprtlja. Pretekli teden smo imeli v naši župniji sv. misijon. Čeprav imajo ljudje v tem času obilo dela s košnjo in po vinogradih, vendar so prihajali k pridigam vsako jutro in vsak večer v zelo mnogobrojnem številu. Misijon se je končal s slovesno procesijo v čast presv. Srcu Jezusove-mu. V procesiji so bile zastopane tudi vse šole oprtaljske župnije. Misijon sta vodila č. pp. Stipkovič in Michieli, katerima bodi tem potom v ime cele župnije izrečena najtoplejša zahvala.

i Iz poreškega okraja nam pišejo: Naš novi okrajni glavar, velmožni g. Murad je poslal na vse občinske in župne urade ta le glasoviti ukaz:

„Št. 8531. Zdravstveni nedostatki v mrtvašnicah. Opazilo se je, da se nabirajo po nekaterih mrtvaških kapelah pogrebni veni in da se obešajo na zid nabožne podobe. Ker je pa to strogo prepovedano, se vabi ta občinski urad, da čim prej odstrani iz mrtvašnic rečene vence in nabožne podobe. C. kr. okrajni glavar: Murad l. r.“ — Da bi

se na pogrebnih vencih mogel ugnezditi kak bacil, o tem smo že dovolj slišali in brali, da bi pa tudi nabožne podobe širile to pošast, ta je pa vendar malo predebela. — Zdi se, da bo še kaj drugega vmes.

Naročajte in razširjajte „ZARJO!“

Razne vesti.

r Ženo in tri otroke umoril. V občini Saragres je na svojo ženo ljubosumni 35-letni posestnik Ludovik Biro petnajstkrat zabodel z nožem in na to ustrelil tudi tri svoje otroke. Najmlajši, tri leta stari otrok, je kleče prosil očeta milosti, a oče je zagrabil kuhinjski nož in prerezal otroku in sebi vrat.

r Obešen na svoj rojstni dan. Iz St. Louis, Mo., v Ameriki poročajo: V tukajšnjih zaporih so obesili Wm. Jeffrisa. Obešanju je prisostvovalo 1511 oseb, med njimi 20 žensk. Tisoče drugih ljudi je zaman čakalo, da bi prišlo do smrtnege prostora. Jeffris, ki je do zadnjega trdil, da je nedolžen, je umoril Wm. Wesslerja, katerega žena in otroci so prisostvovali obešanju. Jeffris je bil star 28 let in so ga obesili ravno na njegov rojstni dan.

r Na ženitovanjskem potovanju se je usmrtila. Iz Aixlesa Baina poročajo, da se je ondi na ženitovanjskem potovanju ustrelila šele tri dni poročena baronica Sbigeff de Bistram, ko je svojega moža, ki je bil več ur v igralnici, zaman prosila, naj igralnico zapusti.

r Učiteljica ubila otroka. V nekem predkraju Frankobroda je 45 let stara učiteljica Sigismund v šoli toliko časa suvala nekega otroka z glavo v šolsko klop, da se je otrok nezavesten zgrudil in je drugi dan, ne da bi se zavedel, umrl. Učiteljica je služila že 15 let.

r Ženske — postajni načelniki. Danski prometni minister je odločil, da bo v bodoče dovoljeno ženskam, ki imajo posel pri notranji železniški službi, da delujejo tudi v vnanji železniški službi, ako preizkušnja dobro izpade. Nekaj manjših privatnih železnice že ima pri svoji vnanji službi ženske, ki opravljajo ta mesta v največjo zadovoljnost. Znano je, da je že več let nastavljena na južnotirolski železnici Bocen-Meran ženska kot postajni načelnik, ki opravlja svoj posel z jako dobrim uspehom.

r Ženske izključene iz ruskih visokih šol. Minister za ljudsko prosveto je z okrožnico izključil z ruskih visokih šol okolu dva tisoč slušateljic. Od teh imajo mnoge že šest semestrov,

r Nesreča s konjskimi smrkavimi bacili. — V černoviškem preizkuševališču živil je eksperimentalni protektor dr. Luksch z baje usmrčenimi bacili, ki povzročajo konjsko smrkavost. Počila je cev in bacili, ki so še živeli, so okužili vse nastavljence. Umrl so asistent Amost, kancelist Lippecky in laborant Marko. Dr. Lukschu se je izboljšalo zdravje, dasi je prvi obolel. — Državno pravništvo preiskuje stvar. Zavod so zaprli.

r Neprijetna zamenjava se je pripetila nedavno nekemu kraljevemu uradniku v Vratislavi. Uradnik je zadel v loteriji par sto mark. Vkljub je v začetku počitnic vložil na svojo višjo oblast obširno prošnjo za podporo, da bi mogel iti v toplice. Obenem je pisal loteriji s priloženo srečko ter prosil, naj mu čimprej pošljejo dobljeno svoto. Žalibog je uradnik zamenjal zavitke. V par dneh je dobil od svoje višje oblasti sledeči dopis: „Vaš dopis o zadeti srečki, k čemur vam čestitamo, smo vzei na znanje. Priloženo srečko vam vračamo“. — Loterijsko ravnateljstvo pa mu je naznanilo, da je njegovo prošnjo, ki ni prišla na pravi naslov, odposlalo naravnost njegovi višji oblasti, na katero je bila naslovljena. — To se pravi imeti smolo!

r Velika sleparija. — Pred meseci je pobegnil iz Büdingena pri Frankfurtu bankir dvorni svetnik Rotschild. Banka je na to propadla z desetimi milijoni pasiv. Na tisoče revnejših oseb je prišlo ob svoje prihranke. Več ljudi je vsled tega izvršilo samomor. Rotschilda so prijeli v Švici, a niso dobili pri njem nič denarja. Živel je zelo revno, ter se izgovarjal, da je zapravlil vse premoženje in tuje vloge z nesrečnimi špekulacijami. Sedaj pa se je dognalo, da je hotel Rotschild le izvršiti veliko sleparijo, ker je v Londonu naložil osem milijonov mark.

Nova slovenska knjigovoznica v Trstu.

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, častiti duhovščini p. n. učiteljstvu, krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom, kakor tudi raznim čitalnicam in ljudskim knjižnicam, da sem otvoril svojo

knjigovoznico
Trst, ulica Cecilia 9.

Izvršujem vsa dela, od priprostitih do naj-finejših. Posebno solidno in ceno vezanje knjig za šolske, ljudske in zasebne knjižnice ter čitalnice. Vezanje raznih zapisnikov, hranilnih in drugih knjižic ter izvrševanje raznih del, ki spadajo v knjigovozniško stroko. Zunanja naročila izvršujem solidno in točno.

Anton Repenšek
knjigovez.

Svetko Stanibal Škerl

Trst, Sv. Ivan.

priporoča svojo bogato založeno prodajalnico jestvin in pekarno.

Pošilja na deželo tudi pošne pošiljatve od 5 K. naprej.

Posebno se priporoča čč. duhovščini.

Obrtno in konsumno društvo Sv. Ivan

(pri cerkvi)

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

javlja sl. občinstvu, da je svoje prostore preustrojilo v najnovejšem sloju.

Ima na razpolago veliko dvorano v pritličju, najmodernejši pivski salon ter tri sobe rezervirane za krstve poroke in društvene sestanke.

Toči domačevino, istrsko črno, belo vipavsko, kraški teran in refošk v buteljkah.

Za obilni obisk se priporoča: Načelnistvo.

Prodajalna

katol. tisk. društva

ulica delle Poste 9.

ima v zalogi

voščene sveče

ZALOGA

likerjev v sodčkih in buteljkah

JAKOB PERHANC

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor

vsakovrstnih najfinejših in starih vin v buteljkah.

Postrežba točna. — Cene zmerne. — Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. — Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Kdor hoče imeti **lepo in ceno vezane knjige** naj se potruži v **knjigovoznico**

Antona Biecher,

(naslednik L. Pagani-ja)

Trst, ulica Madonna del Mare 6.

Izvršujejo se preproste kakor tudi najfinejše vezave knjig. Priporoča se preč. duhovščini

Josip Rože

Trst - mizarski mojster - Trst

Via Giulia. — Telefon šte. 1971.

Izdeluje in popravlja vsakovrstna stavbinska in druga mizarska dela. Posojuje tudi različne odre in scenerije za vsako igro ali koncert. Postrežba točna. Cene jako nizke.

Kupite čevlje

— pri poštenem slovenskem čevljarskem mojstru —

Josipu Stantič

TRST — ulica Rosario št. 2 — TRST

(pri cerkvi sv. Petra v starem mestu.)

— Ta mojster vam postreže po domače, — z najboljšimi čevlji in po nizki ceni.

Učni zavod za deklice, šolske sestre v Trstu, via P. Besenghi 6.

Izvrstna lega, krasen razgled na morje in okolico, čist zrak, vrt, novo moderno opravljeno poslopje, električna razsvetljava, kopališče, telovadnica.

V. š. l. 1908-9 se otvori poleg ljudske šole in trgovskega tečaja I. in III. raz. dekliškega liceja z nemškim učnim jezikom in slovenskim in italijanskim tečajem in gospodinjstva šola. Hrana in stanovanje mesečno K 60; za gojenke, ki so samo čez dan v zavodu K 24. Šolnina: za ljudsko šolo in trgovski tečaj po K 10, licej K 10, gospodinjstva šola K 20.

Vpisovanje se začne 1. julija.

LJUDSKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu.

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge tudi od neudov in jih obrestuje po

4 1/2 %

Davke plača hranilnica sama. Za varnost vlog jamčijo udje

(350) z vsem svojim premoženjem v znesku približno tri milijone kron.

Za večje vloge se tudi dajo višje obresti po ustmenem pogovoru s stranko. — Hranilnica in posojilnica je pod nadzorstvom svetoivanske duhovščine. — Vsak krščansko misleč Slovenec naj vlaga svoj denar le pri Ljudski hranilnici in posojilnici pri sv. Ivanu pri Trstu.

Pozor!

Pozor!

Nova slovenska prodajalna!

Vendar enkrat imamo

svojo prodajalno v Trstu!

Prva in edina

slovenska prodajalna

za nabožne reči!

Katoliško tiskovno društvo v Trstu

je odprlo po dolgem prizadevanju svojo prodajalno MOLITVENIKOV, ROŽNIVENCEV, SVETINJ, PODOB, KIPOV, MONŠTRANC, KELIHOV, CERKVENIH OBLAČIL, raznih TISKOVIN za župnijske urade, vse pisarniške potrebščine itd. itd. itd. Prodajalna izvršuje tudi NAROČILA IZ DEŽELE točno in hitro. — Dosedaj smo se klanjali tujcem, sedaj pa „SVOJI K SVOJIM!“

Trst - Via delle Poste 9 (pri veliki pošti) - Trst

Razširjajte in priporočajte „ZARJA“